

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง สังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีศักยภาพที่พร้อมจะพัฒนาตนให้ทันกับสังคมโลกและเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น (กรมวิชาการ 2545) โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2545 แก้ไขเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ” ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งประโยชน์ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้กับผู้เรียนทุกระดับเป็นการเสริมสร้างศักยภาพความเป็นผู้รู้ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางปัญญาให้คนในชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นเกณฑ์หนึ่ง que ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินในการจบช่วงชั้น ทั้งนี้สถานศึกษาต้องกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมิน และจัดให้มีการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนอย่างเหมาะสมครบถ้วน ตามศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548:3) กอปรกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดว่าสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนสามารถอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้ตามศักยภาพหรือเหมาะสมกับชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับระดับชั้น ถือว่าเป็นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ 2544 : 3-4)

จากการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของเด็กไทย มีประเด็นที่ต้องสะท้อนให้เห็นคือเด็กไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งองค์กรเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้สรุปการพัฒนาการศึกษานั้นนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการระบุตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงคุณภาพการศึกษาของประเทศ คือ การอ่าน ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานในการพัฒนาคุณภาพคน ซึ่งการประเมินขององค์กรเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่าการอ่านมีค่าเฉลี่ย 500 คะแนน โดย 2 ใน 3 ของทุกประเทศ ทำได้ระหว่าง 400-600 คะแนน ส่วนเด็กไทยทำได้โดยเฉลี่ย 431 คะแนน ด้านความรู้และทักษะการอ่านแบ่งเป็น 5 ระดับ พบว่าเด็กไทยส่วนใหญ่ทำได้ไม่เกินระดับ 2 โดยทำได้น้อยกว่าระดับ 1 ถึงร้อยละ 37 และต่ำกว่าระดับ 1 มีถึงร้อยละ 10 และจากผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 และระดับการศึกษาภาคบังคับ ปีการศึกษา 2545 แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดต่ำลงมาก เนื่องจากนักเรียนขาดทักษะในการฟัง การเขียน ขาดความคิดริเริ่ม ขาดทักษะในการวิเคราะห์ ประเมินค่าข้อมูลที่ได้รับด้วยเหตุผล ขาดความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างความรู้ และแนวทางเลือกใหม่ที่หลากหลายในการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เน้นการวัดผลและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนควบคู่ไปด้วยทุกครั้ง แต่การประเมินที่

เป็นอยู่ในปัจจุบันจะเน้นการให้คะแนนประเมินแบบภาพรวม (Holistic Scoring Rubric) และไม่มี การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือว่ามีคุณภาพทางด้านความตรง ความเที่ยง อาจส่งผลให้คะแนนที่ได้จากการสังเกต (Observed Score) ไม่ใช่คะแนนจริง (True Score) อีกทั้งการให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic Scoring Rubric) ไม่ได้บ่งบอกถึงจุดบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ครูและนักเรียนนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองได้ เพราะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องเกิดในตัวบุคคลทุกคนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ (อัญญารัตน์ เจริญพุดผินาด, 2546:3)

เครื่องมือการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สามารถวัดผลและประเมินผลที่ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน จึงมีความจำเป็นและจะช่วยลดปัญหาการคาดเดาหรือการให้คะแนนแบบภาพรวมของครูผู้สอนได้ เนื่องจากการวัดและประเมินผลตามแนวการปฏิรูปการศึกษา เน้นการวัดที่ศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละบุคคล เพื่อที่จะส่งเสริมหรือปรับปรุงนักเรียนในแต่ละบุคคล ทำให้การวัดและประเมินผลนั้น เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) คือ การพิจารณาที่ผลงานของนักเรียนซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินนั้นควรเป็นการให้คะแนนแบบรูปรีค ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยมให้ทราบว่าผู้สอนกับผู้เรียนจะส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างไร เพราะในการสร้างเกณฑ์นั้นครูและนักเรียนจะช่วยกันสร้างเกณฑ์ขึ้นมา เมื่อสร้างเสร็จนักเรียนจะรับทราบถึงข้อควรปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนแบบนี้ จึงเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการประเมินตามสภาพจริง และเป็นเกณฑ์ที่ดีเพราะนักเรียนจะได้รับทราบถึงสิ่งที่ควรปรับปรุง

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มิได้กำหนดมาตรฐาน และเวลาการเรียนรู้อย่างไรในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2545 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น การพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง การอ่านเป็นมิใช่การอ่านออกหรืออ่านได้แต่เป็นการอ่านโดยการเก็บสาระที่ต้องการสื่อความหมาย ความรู้ ความคิด ความรู้สึก โดยผู้อ่านต้องอาศัยความสามารถในการอ่านออก เป็นพื้นฐานผนวกกับความสามารถในการคิด พิจารณา ไตร่ตรอง แยกแยะ วิเคราะห์องค์ประกอบ ลักษณะคุณสมบัติ พิจารณาค้นหาเหตุผล และปัจจัยในแง่มุมต่างๆ พร้อมทั้งพิจารณากระบวนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง และยอมรับความเป็นจริงตามข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับรู้ไม่เอาความรู้สึกเข้าไปเกี่ยวข้อง แต่เป็นการคิดด้วยปัญญา รู้เท่ากันไปตามเหตุและผล ดังนั้นการอ่านเป็นจึงต้องอาศัยการคิดเป็นหัวใจที่สำคัญ ถ้าหากกระบวนการคิดไม่มีประสิทธิภาพ มีผลต่อการอ่านที่ไม่มีประสิทธิภาพตามไปด้วย ในทำนองเดียวกันความสามารถในการเขียนสื่อความ ไม่มีการเขียนครั้งใด ที่ไม่ผ่านกระบวนการคิด

การเขียน เป็นการสื่อความหมาย ความรู้ ความคิด ความรู้สึก เจตคติให้กับผู้รับสาร ได้ความรู้ ความคิด รับรู้ความรู้สึกของผู้เขียน แต่กระบวนการเขียนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ คิดตลอดเวลาในระหว่างเขียนหรือก่อนลงมือเขียน แท้ที่จริงแล้วการเขียนคือการคิดนั่นเอง โดย แสดงออกในรูปของอักขระสัญลักษณ์หรือภาพประกอบ

เมื่อพิจารณาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จะเห็นว่ากระบวนการ คิดเป็นกลไกที่สำคัญของการสื่อสารของมนุษย์ ดังนั้น ถ้าเราต้องให้นักเรียนคิดในสิ่งที่อ่านโดยใช้ กระบวนการคิด เป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันเราต้องการให้นักเรียนเขียนใน สิ่งที่คิดซึ่งเป็นผลที่ได้จากการคิดในสิ่งที่อ่านมาแล้ว หมายความว่า การพิจารณาความสามารถใน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้มองในภาพขององค์รวมมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง เพื่อต้องการ ให้นักเรียนรักการอ่าน อ่านเป็น คิดเป็น คิดในสิ่งที่อ่าน รักการเขียน เขียนในสิ่งที่คิดอย่างมีเหตุ มีผล คิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งรอบคอบ เป็นการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยประเมินเป็นองค์รวม มิใช่ต้องการประเมินแบบแยกส่วน เช่น การพิจารณาผลงานด้านการอ่าน พิจารณาผลงานด้าน การคิด และพิจารณาผลงานด้านการเขียนโดยการประเมินผลงานเป็นชิ้นๆ ไป แต่ต้องการนำ ผลงานเพียงชิ้นเดียวพิจารณาประเมินคุณภาพทั้งด้านการอ่าน การคิด และการเขียนพร้อมกัน ดังนั้น ด้วยเหตุนี้การประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนจึงเป็นการประเมินผลในลักษณะ บูรณาการ ทั้งการอ่าน การคิด และการเขียน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจผ่าน ช่วงชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สรุปการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นกลไกสำคัญของการสื่อสารของมนุษย์ซึ่งถ้า หากนักเรียนสามารถอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนได้เป็นอย่างดีก็จะเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆด้วย

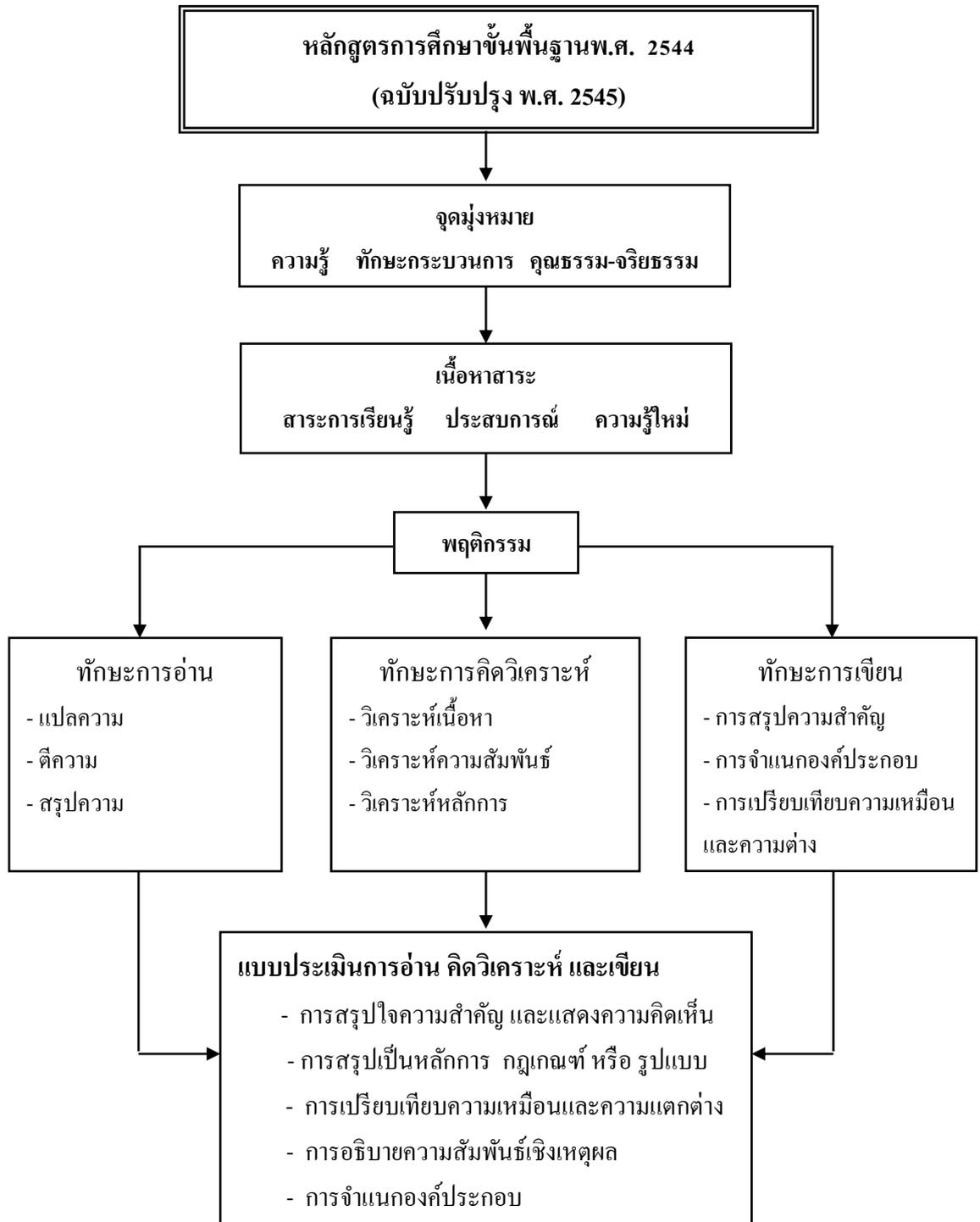
ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นเกณฑ์หนึ่งในการผ่านช่วงชั้น กอปรกับการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในปัจจุบันไม่มีแบบประเมินที่มีคุณภาพพอที่จะใช้ประเมิน ความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างแบบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 แบบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สร้างแบบบูรณาการทักษะการอ่าน ทักษะคิดวิเคราะห์ และทักษะเขียน 5 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1.1 การสรุปใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็น
- 4.1.2 การสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือ รูปแบบ
- 4.1.3 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง
- 4.1.4 การอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล
- 4.1.5 การจำแนกองค์ประกอบ

4.2 คุณภาพของแบบประเมิน ด้านความตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ความตรงเชิงโครงสร้างโดยเทคนิคกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง โดยครูผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ด้านเนื้อหา

การพัฒนาแบบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 โดยมีมุ่งเน้น 5 ด้าน ดังนี้คือ

5.1.1 การสรุปใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็น เป็นการประเมินความสามารถในการสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่านและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

5.1.2 การสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือ รูปแบบ เป็นการประเมินความสามารถในการบอกเหตุผลของการสรุป หลักการ กฎเกณฑ์ หรือรูปแบบ ของเรื่องที่กำหนดให้

5.1.3 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง เป็นการประเมินความสามารถในการบอกเหตุผลของการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งที่กำหนดให้

5.1.4 การอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เป็นการประเมินความสามารถในการบอกเหตุผลของความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งที่กำหนดให้

5.1.5 การจำแนกองค์ประกอบ เป็นการประเมินความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบการเรียนรู้ลำดับเหตุการณ์ และตั้งชื่อเรื่องที่กำหนดให้

5.2 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 142 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 1,923 คน ประกอบด้วย 4 อำเภอคือ อำเภอเมืองแพร่ 60 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 720 คน อำเภอร่องกวาง 35 โรงเรียนจำนวนนักเรียน 510 คน อำเภอสอง 38 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 423 คน และอำเภอหนองม่วงไข่ 9 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 270 คน

5.3 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 จำนวน 142 โรงเรียน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 โรงเรียน จาก 4 อำเภอ โดยสุ่มตามขนาดโรงเรียนคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอเมืองแพร่ 26 โรงเรียน อำเภอร่องกวาง 18 โรงเรียน อำเภอสอง 20 โรงเรียน และอำเภอหนองม่วงไข่ 4 โรงเรียน และได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 368 คน แยกเป็นนักเรียนรายอำเภอได้จำนวนนักเรียน อำเภอเมือง จำนวน 138 คน อำเภอร่องกวาง จำนวน 97 คน และอำเภอสอง จำนวน 81 คน อำเภอหนองม่วงไข่ จำนวน 52 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 แบบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเขียนตอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน 5 ตัวบ่งชี้ คือ (1) การสรุปความสำคัญ และแสดงความคิดเห็น (2) การสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือรูปแบบ (3) การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง (4) การอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และ(5) การจำแนกองค์ประกอบ

6.2 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของสิ่งที่สายตาสัมผัสไปบนตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ออกมาเป็นถ้อยคำหรือความคิด และสามารถถ่ายทอดถ้อยคำหรือความคิดนั้นๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ โดยการประเมินความสามารถในการอ่าน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

6.2.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ หรือเรียบเรียงข้อความใหม่จากการอ่านข้อความ และรูปภาพ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง แต่ให้คงสาระเดิมของเรื่อง

6.2.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการตีความหมายของสิ่งที่แฝงอยู่ในข้อความ และรูปภาพ ที่ไม่ได้บอกไว้ตรง ๆ ได้สอดคล้อง และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล

6.2.3 การสรุปความ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญ จากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ได้อย่างถูกต้องสมเหตุสมผลว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

6.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของข้อมูล แต่ละประเด็น แล้วหาหลักความสัมพันธ์ในการจัดประเด็นที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในหมวดหมู่ หลักการ กฎเกณฑ์ หรือ รูปแบบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

6.3.1 วิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง สามารถจำแนกองค์ประกอบของข้อมูลจากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

6.3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง สามารถบอกความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของข้อมูล จากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ที่กำหนดให้ได้อย่างสมเหตุสมผล

6.3.3 วิเคราะห์หลักการ หมายถึง สามารถสร้างหรือบอกหลักการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ จากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ที่กำหนดให้ได้อย่างสมเหตุสมผล

6.4 ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเขียนเรียบเรียงความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ จากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือ ตัวอักษร ให้ถูกต้องชัดเจนตามหลักการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจ โดยการประเมินทักษะการเขียน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

6.4.1 การสรุปใจความสำคัญ หมายถึง สามารถเขียนสรุปองค์ความรู้ ความคิดจากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ได้สอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและจุดประสงค์ของเรื่องอย่างสมเหตุสมผล

6.4.2 การจำแนกองค์ประกอบหรือ การลำดับเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบ ของข้อมูลจากการอ่านข้อความ และรูปภาพ ที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และลำดับเรื่องได้ไม่สับสนวุ่นวาย

6.4.3 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง หมายถึง ความสามารถในการบอกเหตุผลในการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง ประโยค ข้อความ และรูปภาพที่กำหนดให้

6.5 ทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และ เขียน หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของสิ่งที่สายตาสัมผัสไปบนตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ออกมาเป็นถ้อยคำหรือความคิด และสามารถถ่ายทอดถ้อยคำหรือความคิดนั้นๆ โดยการเขียน และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของข้อมูลแต่ละประเด็นแล้วหาหลักความสัมพันธ์ในการจัดประเด็นที่สัมพันธ์ให้อยู่ในหมวดหมู่หรือหลักการเดียวกัน ความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ และความรู้สึกต่างๆ ออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือ ตัวอักษรให้ถูกต้องชัดเจน ตามหลักการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจ โดยถ้าหากนักเรียนสามารถอ่านประโยค ข้อความ และรูปภาพได้ก็จะทำให้เกิดทักษะการอ่าน ทักษะการคติวิเคราะห์ และทักษะการเขียน โดยการแสดงออกทางทักษะการเขียน 5 ตัวบ่งชี้ดังนี้

6.5.1 การสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็น คือ ความสามารถในการสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้ถูกต้องตามเนื้อหาซึ่งสามารถวัดได้จากเนื้อเรื่องว่า สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของเรื่องได้อย่างสมเหตุผล และเขียนสรุปใจความสำคัญได้

6.5.2 การจำแนกองค์ประกอบ คือ ความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของเรื่องที่อ่านออกเป็นส่วนย่อยๆ อย่างชัดเจน และการลำดับเรื่องได้ไม่สับสนวุ่นวาย

6.5.3 การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง คือ ความสามารถในการบอกเหตุผลในการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ระหว่างประเด็นจากข้อมูลที่กำหนดให้

6.5.4 การอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล คือ ความสามารถในการอธิบายสาเหตุหรือเหตุผล ของความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลที่กำหนดให้

6.5.5 การสรุปหลักการ กฎเกณฑ์ หรือรูปแบบ คือ ความสามารถในการบอกเหตุผลในการสรุปหลักการ กฎเกณฑ์ หรือรูปแบบ ของเรื่องที่กำหนดให้

6.6 การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

6.6.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หมายถึง ความสามารถของแบบประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนที่สามารถวัดการอ่าน การคติวิเคราะห์และการเขียนระหว่าง

สถานการณ์ ข้อคำถาม กับตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาที่วัดกับจุดประสงค์ของการวัด (Item Objective of Congruence: IOC)

6.6.2 ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) หมายถึง ความสามารถของแบบประเมิน ที่ประเมินได้ตรงตามลักษณะที่มุ่งประเมิน โดยผลการวัดมีความสอดคล้องระหว่างโครงสร้าง กับตัวบ่งชี้ความสามารถที่ต้องการประเมิน โดยเทคนิคกลุ่มรู้อัด

6.6.3 ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามรายข้อของแบบประเมินว่ามีความเป็นเอกพันธ์ สิ่งที่ต้องการวัดโดยการหาความสัมพันธ์ของครูผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน โดยดูความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์การให้คะแนน จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson)

6.6.4 ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์หรือสัดส่วนที่นักเรียนตอบข้อคำถามได้ถูกต้อง มีค่าความยาก ตั้งแต่ .00-1.00 ถ้าความยาก (p) มีค่า 1.00 นักเรียนตอบถูกมากข้อสอบง่าย ถ้าความยากมีค่า .00 นักเรียนตอบถูกน้อยข้อสอบยาก การคัดเลือกข้อสอบควรเลือกข้อสอบที่มีความยากระหว่างร้อยละ 20-80 (.20-.80)

6.6.5 อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ อำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 1.00-1.00 ถ้าอำนาจจำแนก (r) มีค่า 1.00 หมายความว่า นักเรียนกลุ่มเก่งทำข้อทดสอบถูกทุกคน และนักเรียนกลุ่มอ่อนทำข้อสอบผิดทุกคน แสดงว่าข้อสอบข้อนั้นมีค่าอำนาจจำแนกสูงมาก แต่ถ้าอำนาจจำแนก (r) มีค่า .00 หมายความว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำข้อสอบถูกเท่ากัน แสดงว่าข้อสอบไม่มีอำนาจจำแนก ข้อสอบที่ดีต้องมีค่าอำนาจจำแนก (r) สูง (r มีค่าเป็นบวก) ข้อสอบที่ดีควรมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .80 ขึ้นไป (ถ้าข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .40-1.00 ดีมาก .30-.39 ดี .20 .29 พอใช้ .00 .19 แย่)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูสามารถนำแบบประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์และเขียนไปใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

6.2 ครูได้แนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนทุกชั้นเรียน